

DE TRIBUNE

Redactieadres:
D. J. WIJNKOOP, N. Prinsengracht 10
Amsterdam.

SOC. DEM. WEEKBLAD

Administratieadres:
J. G. CETON, Wijtenbachstraat 13
Amsterdam.

- VERSCHIJNT ELKEN ZATERDAG. -

Abonnementsprijs bij vooruitbetaling 40 cent per 3 md. Buitenland 65 cent. Losse nummers 3 cent.

INHOUD: Het Kongres van Arnhem. — Het ééne noodige: socialistisch-ethische beschouwing. — Afdwalingen. — Uit het Buitenland: Frankrijk, Engeland. — De prijs van den Cullinan. — Economische Kroniek: Steeds meer ellende. Krisis door overproductie. — Feuilleton: Het historisch materialisme voor arbeiders verklaard. — Advertentiën.

Berichten.

De postquittanties over het 3e kwartaal worden 1 Mei verzonden. Voordien kan 't abonoementsgeld (40 cent) per postwissel worden overgemaakt.

Het Kongres van Arnhem.

Het eerste Kongres is over „De Tribune” heengegaan en „De Tribune” is sterker dan het blad tevoren stond uit de diskussies en aanvallen te voorschijn gekomen. Sterker omdat wel op dit Kongres nog duidelijker dan vroeger is gebleken, hoe noodig voor de Hollandsche arbeiders een blad is, dat „zal trachten hun inzicht in de S. D. te verhelderen,” zooals wij bij de oprichting als doel van ons blad voorop stelden. Sterker ook, omdat „De Tribune” glansrijk de groote aanval heeft doorstaan, die tegen het blad sinds weken was voorbereid. De scherpe motie tegen ons blad werd na een debat van anderhalve dag bij handopsteken verworpen, ook al omdat zelfs het Partijbestuur in de gegeven omstandigheden de aanneming ervan afraden moest.

Zoo hebben we dan na op twee Kongressen te vergeefs ervoor te hebben gevochten, te Arnhem metterdaad de vrijheid in woord en in geschrift voor de internationale richting in onze Partij wederom veroverd. In geschriften kan ons woord nu, ook over de de direct aan de orde zijnde praktische partijzaken, zonder dat het Kongres het heeft mogen afkeuren, in „De Tribune” worden gehoord. Wij van onzen kant blijven bij ons eerste woord: Niet polemiek tegen partij-organen, maar verdieping van het socialistisch inzicht . . . is ons doel.

En wat het gesproken woord betreft, hier is het goede voorbeeld van de jaarvergadering van de Vakbeweging gevolgd: geen vrijheid-van-kritiek-dodende motie werd op dit Kongres aangenomen. Voor het eerst in drie jaar werd ze zelfs niet voorgesteld.

Door deze vrijheid van te *mogen* uitspreken wat is, is de grondslag gelegd voor de wederopleving van het internationalisme in onze Hollandsche arbeidersbeweging. Dit is de goede zijde van het Arnhemsche Kongres.

Maar de tegenkant is het gebrek aan proletarisch instinkt en democratisch gevoel, welk gebrek meer dan ooit bij vele arbeiders duidelijk is te voorschijn gekomen. Op zichzelf is daarin niets verrassends. Als op de twee Kongressen van Utrecht en Haarlem de democratie min of meer opzij is gezet, als in de laatste jaren veel te weinig is gedaan om het proletarische inzicht bij de massa der arbeiders te brengen, dan spreekt het van zelf dat zij langzamerhand ook het proletarisch en democratisch gevoel verliezen. Als historisch-materialisten weten wij, dat weliswaar het aantal en de rol van het proletariaat in het productie-proces de door het kapitalisme gegeven voorwaarden zijn om de arbeidersklasse tot politieke machtsvorming te drijven. Maar anderzijds weten wij ook, dat dit niet mechanisch, niet vanzelf gaat, maar dat de internationale sociaaldemocratie juist tot taak heeft, het proletarische inzicht en de democratische organisatie als andere noodige voorwaarde voor de vorming van een tegen het kapitalisme opgewassen

Onder Redactie van:

J. G. CETON, W. v. RAVESTEIJN Jr. en D. J. WIJNKOOP.

Advertentiën.

Per regel 10 cent
Bij abonnement speciaal tarief.

macht, te brengen. Verwaarloost de Partij die taak, en dat heeft zij, het is voor en na Utrecht en Haarlem vaak genoeg gezegd, helaas gedaan, dan kan het ons natuurlijk niet verwonderen, dat men er ook op dit Kongres de slechte vruchten van heeft gezien. We spreken nu niet eens van het trieste incident, door Schaper inzake de Visser veroorzaakt, of van de 3 incidenten-Vliegen, contra Van der Waerden, Van der Goes en Wijnkoop, of van het incident-Spiekman contra Van Ravesteyn. Maar dat het Kongres toeliet, dat „De Tribune” in plaats van „Het Volk” werd besproken, weliswaar met goeden uitslag voor ons, maar dan toch zoo, dat we de Arnhemsche Partijdag wel het „Kongres van de Tribune” konden noemen, en zoo dat omtrent „Het Volk” een hoogst belangrijke beslissing kon worden genomen zonder behoorlijke bespreking speciaal daarvan, dat wijst op verzwakking van het democratische gevoel. Die verzwakking wordt niet geringer als we aannemen dat de discussie over ons blad juist was voorbereid, om de bespreking omtrent „Het Volk” te beperken.

En wat de verzwakking van het proletarisch instinkt betreft, deze kwam sterk te voorschijn bij alles wat er over de godsdienst op dit Kongres werd toegejuicht. Vooral bij hetgeen Van Kol gezegd heeft, weliswaar onder protest van Gerhard, maar helaas onder applaus van vele arbeiders, vakarbeiders zelfs die het Leger des Heils toejuichten!

En dan de kwestie van de Vrouwenarbeid. Ware de motie-Lobstein aangenomen, en daar was met behulp nota bene van de arbeiders uit de industriële centra Twente, Maastricht, Tilburg alle kans op, dan had onze Partij de eerste stap gedaan rechtuit naar de reaktie. Arbeiders die proletarisch instinkt bezitten, kunnen dien weg niet op. Maar er is in de laatste jaren zoo weinig internationaal-socialistisch, zooveel verkeerd klein-burgerlijk inzicht bij onze reeds door de economische verhoudingen achterlijk-denkende arbeiders gebracht, dat zelfs deze reaktionaire stap mogelijk was geweest Zóó was hun instinkt afgestompt.

Thans is meer dan ooit de tijd gekomen voor het brengen van het socialistische inzicht. Thans zullen we aan de kiesrechtbeweging, aan de vrouwen-arbeid, aan de ongevallen-wet moeten aanknoopen, om uit de kapitalistische werkelijkheid de socialistische noodzakelijkheid voor de Hollandsche arbeiders te doen oprijzen.

Daartoe blijft „De Tribune” het noodzakelijk orgaan. Wij zijn niet „de groep der stelselmatige oppositie,” gelijk het hoofdartikel van de pas herbenoemde Volkredactie ons (stellig in den goeden toon en natuurlijk om des lieven vredes wille, o Albarda) geliefde uit te maken. Wij zijn degenen, die de Partij meer en meer zullen doen naderen tot de Internationale, waarvan de S. D. A. P. sinds de Utrechtsche motie met bewustheid is afgeweken. Wat ons „Marxisten” in temperament en werk-terrein ook moge scheiden, of wij „arbeiders” zijn of „intellectueelen,” „geleerd” of „strijders,” wij zijn op dit Kongres sterker bij elkaar komen te staan en we zijn talrijker geworden vooral in de groote steden.

We hebben ons voorstel gedaan tot opheffing van de bestaande Redactie, en we zijn geslagen nadat men zes artikelen tegen ons geschreven had en het debat min of meer vertroebeld, nadat sommigen uit angst of wat dan ook tegen ons voorstel waren ingenomen. We zijn geslagen . . . maar ruim één vierde van de afgevaardigden bleven achter ons tsaan.

Zoo gaan we dan vol moed om *als steeds* aan de propaganda naar *binnen* en naar *buiten* te werken een nieuwe tijd tegemoet. We hebben thans dit ééne te Arnhem gewonnen, het vrije woord. En we zullen het gebruiken om ook in Nederland tegenover de kleinburgerlijke, zgn. christelijke en zgn. democratische stroomingen in te prediken het eenige, dat de arbeiders noodig hebben om klasse-bewust en machtig te worden: de Internationale Sociaal-democratie. Wf.

Het ééne noodige.

Socialistisch-ethische beschouwing.*)

Het *allerhoogste* in socialistisch wereldbesef zal nimmer bereikt worden door wee-gevoelige, slap-ethische zielen — ook al komen zij z.g. tot socialisme — wijl de *strijd* voor dat socialisme hevig *nuchter* en *werkelijk* is en ook zijn filosofie: het historisch materialisme. Beider heroisch idealisme van zekere zegepraal breekt onverbiddeijk met alle zoetelijk vooze droomerijen en knus-liefelijke individueele wenschelijkheidjes, zoo eigen aan burgerlijk-ethische gevoels-menschjes.

Ook bij ons sociaal-democraten is de „monistische” (= éénheids) opvatting van socialisme nog bij lange na niet overal doorgedrongen. Men vindt — en niet het minst in de Hollandsche partij — nog de meest daaraan tegengestelde meeningen, die zoowel bij socialistische „intellectueelen” (onderwijzers, dominees, doctoren etc.) als helaas ook onder vele arbeiders zeer diep vastgeworteld zitten: Opvattingen, dat buiten en zeker *boven* het socialisme nog veel *universeeler* dingen bestaan als b.v. „Kunst”, „Philosophie”, „de Wetenschap” en bij enkelen ook „Religie” etc. Zij scheppen altijd zekere apartheden en spreken van socialisme als „n heel prachtig en belangrijk ding”, „maatschappelijk en zedelijk gewenscht”, en desnoods „economisch natuur-noodzakelijk”, maar *algemeener, universeeler* toch zijn begrippen als „de Kunst”, „de Wetenschap” enz.

Dat zijn de heilige huisjes, waarin ze zich bij tijden individueel naar hartelust kunnen terugtrekken en vermeien, om voor het overige ligtelijk of zwaar aan socialisme te doen. Nu mogen zulke sociaal-democraten nog zoo welmeenend zijn, nog zoo overtuigd voor zichzelf ook *het socialisme* „met hart en ziel” te zijn toegedaan, in *wesen blijft* hun werken ervoor ethisch dilettantisme. Leuzen aanheffen als b.v. „het kruis of de blauwe vaan *naast* de roode vaan” is blijk geven van niet voelen de absolute éénheid van alle zedelijk hooge dingen in 't socialistisch besef.

Niet *naast* de roode vaan nog iets anders, maar *in* de roode vaan *alles*; die roode vaan toch sluit in zich vanzelf al wat „kruis”, „blauwe vaan” of wat ook voor zedelijk grootsch *kán* bergen en dit zelfs natuurlijk sterker, gaver, dan al deze dingen *in hun apartheid*; want immers de roode vaan, het Socialisme, omvat het laatste en gaafste besef van het economisch, dus zedelijk, wereldverband. Nóch de socialisme-prediking der Blijde-wereld-dominees, nóch die der Coelestinussen nu getuigt van dat noodzakelijk „monistisch”-socialistisch denken en voelen. De z.g. „ethisch-idealistische” sociaal-democraten, die zoo graag het „materialisme” van het Marxisme willen verdoemen, zij kunnen eenvoudig niet tegen die geweldig stoere, onverbiddelijk strenge werkelijkheidsleer, wijl deze genadeloos den nekslag geeft aan hun nog graag gekoesterde burgerlijke zedelijkheids-sentimentjes; zij voelen zich nog altijd meer op hun gemak bij de oude verworpen ideologieën, verklaard door het historisch materialisme, en, in gebrek aan *werkelijk levend* grootsch ethisch voelen, noemen zij dan het zedelijk reuzenkracht-gevende Marxisme, „dormaterialistisch” en zoo „weinig ethisch”!

Tegen deze opvattingen, als tegen elke burgerlijke veridealisering van socialisme, staat nu scherp de

*) Zie ook de nos. 25 en 26.

monistische opvatting om *alles in 't socialisme* en *'t socialisme in alles* te vatten; dat is dus de éénheid van Kunst, Philosophie, Wetenschap enz. in Socialisme.

De oerkrachten van levend-zedelijk voelen komen dan ook tot die volheid van al-proletarisch besef, die de strijd voor het socialisme vergt.

Is het idealisme van 't Socialisme ontzaglijk heroïsch en grootsch, we weten dat het toch ook niet is weggelegd voor de z.g. „grooten van geest”, d.w.z. voor de burgerlijke boekenwizen (ik denk aan 't juiste woord van Van der Goes, toen ik hem eens op een vergadering hoorde zeggen: „hoe meer de bourgeois „leert”, des te verder komt hij van 't juiste begrip van 't Socialisme af”). Neen, het is heerlijk bestemd voor de „eenvoudigen van geest”, dat zijn de lijdende, strijdende proletariërs, en zij die zich één met hen voelen.

Zoo is de Socialistische verlossingsleer, levend in de hoofden der *ontwaakte* arbeiders, en voortdurend *geboren wordend* door hun eigen levensomstandigheden, en gevoed door onze prediking in die hunner *onbewuste* makers!

De waarlijk zedelijke mensch van deze tijden weet dus dat 't groote thans alleen volbracht kan worden in den volgehouden strijd tegen het huidige stelsel van stelselooze productie: het kapitalisme.

Hij weet, dat strijder zijn tegen het kapitalisme is bouwer [zijn van 't Socialisme.

Vastberaden schaaft hij zich dus in de rijen van het strijdende proletariaat en zijn bewuste kern: de internationaal georganiseerde sociaal-democratie, en geeft zich daaraan met al zijn gaven en krachten!

En er is *niets* in zijn leven of hij ziet 't van uit het eenige licht: het Socialisme en zijn strijd.

Dan eerst en dan alléén kan men voor dezen tijd „waarlijk mensch” zijn, daarzonder *moet* men achter blijven en een tekort houden in z'n zedelijk bestaan.

Die waarlijk zedelijke zal ook nooit vervallen tot vage droomerijen over z'n ideaal, maar er zich altijd van bewust blijven dat 't Socialisme van 't heden is: de harde, schril-emotioneele *klassenstrijd* onzer en komender dagen, maar met z'n zekerheidsvictorie, met z'n gloriose *menschheids-ideaal* en z'n altijd hooger ontplooiën van goddelijke krachten in de strijders bij hun dringen naar Eenheid.

„Een ding is noodig”, zegt de Schrift, welnu dat is waar, en voor wie deze woorden geen phrase zijn, wie ze plaatst in 't verband van *deze tijden*, die zal weten, dat dat „eene noodige” is: *het Socialisme*, dat *hoogst zedelijke*, onoverwinnelijk krachtige *idealisme* der *werkelijkheid*.

PAUL B.

Afdwalingen.

De eerste en voornaamste overweging, iets, waarmede wij verplicht zijn, ons steeds bezig te houden bij de bepaling der socialistische propaganda, is te zorgen, dat de arbeidersklasse zich niet laat ophouden, door al datgene, wat niet is het socialisme zelve.

Naarmate 't revolutionaire leger groeit, naarmate dit groeit ook in wetenschap en discipline, verdubbelen ook onze tegenstanders hunne pogingen om de eenheid van actie te breken of onmogelijk te maken, trachten ze onze aandacht van de hoofdzaak af te leiden.

FEUILLETON.

Met Historisch Materialisme voor arbeiders verklaard. door H. GORTER.

8) En hoe helder vertoont zich *de wijze* waarop wij zeiden, dat de ontwikkeling gaat: *de strijd*. Niet uit Christenzin, maar evenmin uit vrijen wil, of uit eigenmachtige, oorspronkelijke werking der rede, en evenmin door den drang van een of anderen mystieken tijdgeest of vrijheidszin kwamen de Tak van Poortvliet's, de van Houten's, de Kuyper's, etc. tot de wijziging van hun denkbeelden. Het waren de arbeiders zelf, die, gesteund door hun arbeid, hun werktuigen, — door hun organisatie, hun propaganda, hun *strijd*, de bourgeoisie dwongen den inhoud van hun geest te wijzigen.

Alle mystiek kan hier overboord geworpen worden. Het ware verband dezer dingen ligt *zoo* open voor ons als de bewegingen van het zonnestelsel. Wij begrijpen ze.

In Nederland is deze ontwikkeling der geesten der arbeiders gekomen door de ontwikkeling der techniek. En deze ontwikkeling der geesten der bourgeoisie is ontstaan door den drang, dien de in daden omgezette gedachten der arbeiders op hen hebben geöfend.

(Wij behoeven er zeker niet bij te voegen, dat dat zoo moet blijven, tot de arbeiders hun doel hebben bereikt. Strijd is het eenige middel om de gedachten en daden der heerschers te doen veranderen.)

Op gevaar af door uitvoerigheid en herhaling ver-

En 't zijn beurt om beurt de meest verschillende zaken, waarmede 't kapitalisme — met vrijwillige of gedwongene medeplichtigen — poogt de arbeidersklasse van haar eenigen strijd, die voor 't socialisme af te houden. Daartoe moeten zoowel 't anti-semitisme als 't anti-clericalisme, zoowel de geheel-onthouders-beweging als die voor 't feminisme, bewegingen als bv. in Frankrijk 't Dreyfusisme en 't Millerandisme en allerlei schoone -isme's meer, dienst doen, zonder nog daarbij 't anti-patriotisme en 't syndicalisme te noemen als uitvindingen van lateren tijd.

't Eigenaardige van deze bewegingen is juist, dat ze zich heel dikwijls, ja bijna steeds, daarbij de pretentie aanmatigen, ons op te roepen *namens 't socialisme zelf*, op grond, zooals ze dit meestal in hunne ideologische termen noemen, van onze eigen principes, en zoo pogen ons te lokken hen te volgen op allerlei gebied, op allerlei terrein, vreemd aan 't terrein van den klassenstrijd.

Men kan de meest verwoede geheel-onthouder zijn, met de meeste kracht strijden voor 't materialisme der atheïsten, de meest principieele vrijdenker zijn, de meest krachtige verdediger zijn van de rechten van de vrouw, de meest vurige voorvechter zijn voor den wereldvrede en de ontwapening der volken, men kan zelfs, zoude we willen zeggen dit alles tegelijkertijd en nog veel meer dan dat zijn en tevens de meest fanatieke conservatief.

En reeds menigeen, in ons land ook en vooral, heeft zich laten verleiden af te wijken van den eenigen klassenstrijd die zich ten doel stelt de totstandkoming der socialistische productiewijze te bevorderen, te werkstelligen. Reeds menigeen heeft zich geworpen op, zijn werkracht gegeven aan allerlei bewegingen, die als de voren genoemde, bewust en onbewust, door het kapitalisme worden gebruikt en benuttigd, soms zelfs met 't uitsluitende doel zijn in 't leven geroepen om de arbeidersklasse op te houden in haar strijd, zoo-veel mogelijk van haar krachten daaraan te onttrekken.

Al wat de principes van onzen strijd kan verzwakken, 't principieel-revolutionaire daarvan kan doen verminderen, 't is een welkome prooi in handen van 't kapitalisme en verzwakt onzen strijd.

Slechts wanneer men is socialist in den vollen zin van 't woord, werkt men mede en aan de emancipatie van de vrouw, en aan 't tot stand komen van den wereldvrede, en aan 't verdwijnen van 't alcoholmisbruik, kortom werkt men door zijn socialistischen strijd mede aan de verdwijning van al die maatschappelijke gevolgen van 't kapitalisme, die slechts kunnen en zullen verdwijnen met de verdwijning van 't kapitalistisch stelsel zelve.

Slechts wanneer men is socialist, weet men — juist omdat men socialist is — dat de verdwijning van al deze maatschappelijke euvelen niet zal voorafgaan, doch dat 't zal zijn een gevolg van de totstandkoming der socialistische productiewijze en men de paarden achter den wagen spant als men zich werpt op de gevolgen, in stede van de oorzaak te willen wegnemen.

Slechts 't socialisme zal uitkomst kunnen brengen. 't Anders te willen zal zijn Sisyphusarbeid, zal niets anders zijn dan 't trachten te vullen van een vat zonder bodem, zal niets anders zijn dan de behandeling der uiterlijke verschijnselen van een ziekte, zonder de oorzaken ervan te raken.

C.

velend te worden — het onderwerp wezenlijk te *begrijpen* is voor den arbeider *zoo* belangrijk, dat wij graag het gevaar loopen voor langwijlig te worden gescholden — gaan wij nog wat dieper op de kwestie in.

Wij hebben de bezittende klassen over één kam geschoren, wij hebben hen tegenover het proletariaat als één massa beschouwd. Maar zij zijn inderdaad verschillend, en de ontwikkeling der techniek werkt niet op alle bezitters gelijk. Op dat verschil moeten wij nog even ingaan.

De materiele toestand en de politieke gedachten der klassen worden door de ontwikkeling der techniek op zeer verschillende wijze ontwikkeld. Als voorbeeld nemen wij nu aan den eenen kant het militarisme en het imperialisme, aan den anderen kant de sociale wetgeving.

De zware internationale concurrentie dwingt de groote kapitalisten van alle landen, dus ook van Nederland, tot koloniale politiek. Heeft een land een koloniaal gebied zelf in de macht, dan kunnen de kapitalisten van dat land daar veel meer rijkdom halen, dan in aan vreemden toebehoorende koloniën. Men komt er, vooral in den aanvang, gemakkelijker in, de eigen staat steunt, stuwt, en beschermt het best. Een kolonie is een terrein voor uitbuiting vooral voor het moederland. De winsten in de koloniën, waar de arbeidskracht goedkoop, en geweld en knevelarij geoorloofd is, zijn vaak enorm. Het kapitaal, in het moederland te veel, kan daar zeer hoog rentegevend belegd. De Nederlandsche groot-kapitalisten dringen dus naar uitbreiding van onze koloniale macht.

Daarvoor zijn leger en vloot noodig, ergo zij eischen miljoenen voor leger en vloot ginds.

Kiezers winnen is nuttig en noodig. Sociaal-democraten kweken is nuttiger en noodiger.

VICTOR ADLER.

Uit het Buitenland.

In Frankrijk staan de algemeene verkiezingen voor de gemeenteraden voor de deur en de Socialistische Partij heeft dus over de geheele linie den strijd tegen het Clemenceau-régime, waaronder de Republiek nu reeds twee jaar te lijden heeft, aangebonden.

Want, het spreekt van zelf onder de omstandigheden, waarin Frankrijk zich op 't oogenblik bevindt, dat deze verkiezingen voor plaatselijke bestuurslichamen dragen, of men het wil of niet, een bij uitstek algemeen politiek karakter.

Zij dragen dit reeds om deze reden, dat de heerschende klassen, dat de bourgeoisie zich niet bepaalt tot het bestrijden van het socialistisch gemeenteprogram, maar het socialisme als geheel, als leer en als klassenstrijd der arbeiders bevecht.

Na het congres van Nancy, waar de Fransche Partij haar anti-militaristisch standpunt opnieuw zoo krachtig demonstreerde, zij 't dan ook in een vorm, die niet genoeg rekening hield met de werkelijkheid, zooals de Marxistische minderheid, de Guesdisten, dit wilden, na Stuttgart heeft de Fransche bourgeoisie in al haar geledingen een wilde campagne op touw gezet tegen de vaderlandsloozen, tegen de Internationalen.

De radicalen vooral hebben sinds dien het anti-patriotisme der socialisten voortdurend als het spook gebruikt, dat de aandacht moest afleiden van hun politiek spel, dat spel, waarbij het gegoochel met hervormingen de „zaken” d.w.z. de koloniale roof- en moordpolitiek van het geldkapitaal begeleidt.

Clemenceau en zijn kornuiten handhaven gelijk het socialistische kamerlid Sembat nog dezer dagen in de Humanité schreef, zich slechts door het roode gevaar.

Het Fransche socialisme kan natuurlijk niet anders dan profiteren van dezen toestand. Onvruchtbaarder politiek dan die van het ministerie-Clemenceau is, zelfs in Frankrijk, waar de werking van de democratische hervormingen steeds minimaal zijn geweest, nooit gezien. De Fransche Partij kan in dezen algemeenen politieken slag heel het zondenregister der Fransche bourgeoisie, zoowel van de groote als van de kleine bezitters, aanwenden. De mislukking der ouderdomsverzekering, de dwaze vertooning met de inkomstenbelasting, de niet-naasting van den Westerspoorweg zijn even uitstekend materiaal als de gebeurtenissen in het Zuiden en de moorddadige onderdrukking dier beweging, de onderdrukking van het vrije woord, de vervolgingen van vakvereenigingsmannen en anti-militaristen, de afzetting van ambtenaren en

Ook Nederland zelf moet verdedigd worden, want het is, met zijn koloniën, het beste terrein voor de winstmaking der Nederlandsche bourgeoisie. Zij eischt daarvoor tientallen miljoenen voor leger en vloot ook hier.

Al dat geld, waar moet het vandaan komen? Zoo weinig mogelijk van de groote bezitters, zoo veel mogelijk van de lagere klassen. Daarom een belastingstelsel, door de groote heeren ingevoerd, dat bijna alle belasting door indirecte heffing neemt van den kleinen man.

Sociale wetgeving, pensioen, ziekteverzekering, enz. zou veel kosten, als ze goed was.

Daarom moet ze slecht zijn, en zooveel mogelijk door de arbeiders zelf worden betaald; geheel ontwijken kan men ze uit angst voor het proletariaat niet, maar zoo weinig mogelijk offert men zelf.

Dit is in het kort de gedachtegang, de inhoud der hoofden van de groote kapitalisten: der fabrikanten in Brabant en Twente, in Amsterdam en Rotterdam, aan de rivieren, der bankiers door het heele land, der koloniale kapitalisten van de petroleumbronnen en goudmijnen, der tabak- en suikerplantages, der stoomvaartmaatschappijen.

En elk, die zijn verstand gebruikt, kan begrijpen, dat de wil van deze klasse om meer schepen en soldaten, meer koloniale macht, de onwil om goede sociale hervorming te hebben, beide sterker worden, naarmate de belangen dezer klasse groter worden. En sterk imperialisme en militarisme beteekent dus geen of zoo goed als geen sociale hervorming.

Anders staat de middenklasse in deze vraagstukken. Zij heeft lang zulke groote belangen niet bij leger en

ten slotte en als ergste, de Maroccaansche expeditie. Jammer is het slechts, dat opnieuw eenige der meest rechtsche elementen uit de Partij de socialistische actie en den klassenstrijd, die nu zoo uitstekend kan worden gevoerd, in den rug hebben meenen te moeten vallen. Het zijn een zestal kamerleden, onder wie Breton, tegen wien een voorstel tot uitsluiting wegens zijn stem voor de begroting nog aanhangig is. Deze lieden hebben hun namen gezet onder een manifest van radicalen, waarin de klassenstrijd natuurlijk wordt geloofchend.

De Nationale Raad der Partij had omtrent de tactiek bij deze gemeenteraadsverkiezingen bepaald, dat bij eerste stemming de Partij met zelfstandige kandidaten overal moest optreden, waar dit mogelijk was, terwijl het manifest der Partij, waarbij het klassenstrijd-beginsel wordt uiteengezet, voor alle kandidaten moet worden aangeplakt. Eerst bij herstemming mogen die burgerlijke kandidaten worden gesteund, die zekere waarborgen bieden.

In het manifest van de radicale heeren heet het echter, dat er tusschen de republikeinen een zeker misverstand bestaat, dat overdreven is. Hiermee wordt gezegd, dat de socialisten en de radicalen slechts deelen zijn van één groote republikeinsche massa.

Verder richt het manifest zich tegen het anti-patriotisme, dat Frankrijk weerloos zou willen maken en bedient het zich dus van precies dezelfde demagogische nonsens, die Clemenceau en heel de burgerlijke pers nu al sinds maanden, en maanden aanwendt tegen de socialisten.

Waarlijk, deze possibilisten, die de Partij in den rug aanvallen, zijn waardige navolgers van een Millerand, een Briand, een Viviani.

Vermelden wij ten slotte nog even, dat de inlichtingen van Jaurès, die het ministerie Clemenceau, de slachting van vrouwen en kinderen door de Fransche troepen verweet, nu volkomen waar blijken, zelfs voor al die huichelaars, die ze toenmaals loochenden.

De sociaal-democratische Federatie in Engeland houdt in de Paaschweek haar congres in Manchester.

Een van de voornaamste kwesties, die daar aan de orde zijn, is de vraag, of de S. D. F. haar isolement zal opheffen en zich aansluiten bij de Arbeiders Partij of niet.

De S. D. F. heeft in de Engelsche arbeidersbeweging een rol te vervullen gehad, die, naar het ons voorkomt, nog niet is afgelopen.

Zij moest een kern vormen van arbeiders, die het standpunt van den onverzoenlijken klassenstrijd innamen en zij moest de Engelsche arbeiders de theoretische scholing brengen, die alleen de leer van Marx en Engels brengen kan.

Nu zijn er velen in de S. D. F., die meenen, dat dit alles in voldoende mate is geschied en dat, nu de Engelsche arbeiders zool niet theoretisch dan toch practisch zich in een groote onafhankelijke politieke partij hebben vereenigd, de tijd is aangebroken, zich in

vloot en vooral niet bij de koloniën, de handel met Indië is voor ons land maar een klein deel van den geheelen handel. De groote heeren halen wel schatten daarvandaan, maar het aantal dier heeren is relatief niet groot. De middenklasse kan ambtenaren leveren voor de bureaucratie, officieren, administrateurs en beamten voor ondernemingen, onderwijzers en dergelijke. Maar ook hun aantal is betrekkelijk gering.

Maar toch volgt het grootste deel van de middenklassen de politiek der groote heeren en zien wij in ons parlement de vertegenwoordigers van boeren en winkeliers, de katholieken, de anti-revolutionairen, de vrijzinnig-democraten gewoonlijk stemmen voor oorlogschepen, vestingbegrotingen, Indische uitgaven, enz. enz.

Hoe zit dat, hebben wij hier niet een tegenspraak tegen wat wij zeiden, dat de ontwikkeling der productiekrachten de behoeften der menschen, der klassen doet veranderen, en daarmee hun politiek?

De behoefte van een Hollandschen boer of timmermansbaas aan Indië is toch niet zó groot, dat hij daarvoor zoo zware belastingen slikt?

Om deze moeilijkheid op te lossen moeten wij goed onderscheiden: Een groot deel van den middenstand hangt geheel en al van het kapitaal af. Niet alleen heeft de middenstand de staatsbetrekkingen grootendeels en de betrekkingen bij de kapitalisten in handen, maar een zeer groot deel van den middenstand leeft van *crediet*. Vooral de boeren en de winkeliers. Overvloedig voorradig kapitaal beteekent voor hen goedkoop crediet; bloeiende nijverheid en handel brengen overvloed van kapitaal. Ergo voor dat deel van den middenstand geldt de tactiek: alles doen, wat dat schijnt

die partij op te lossen en er verder slechts als zuurdeesem te werken.

Zij beroepen zich daarbij vooral op de uitingen van Marx en Engels, die over de S. D. F. en haar voornaamsten strijder, den veteraan Hyndman nooit goed te spreken zijn geweest. Maar ook Marx en Engels hebben zich wel eens vergist en, voor zoover wij over de zaak kunnen oordeelen, is dit hier 't geval geweest.

De volgende opmerkingen van onze Engelsche partijgenooten Boris en Rothstein lijken ons zeer juist.

Rothstein zegt: Marx en Engels waren geen groote menschenkenners en hebben zich vaak vergist in hun oordeel over personen. Met Hyndman stonden zij altijd op slechten voet en zij oordeelden geheel anders over wat in Engeland noodig was dan hij. Zoo laat zich begrijpen, dat zij hun afkeurend oordeel over dezen strijder voor het Marxisme in Engeland overbrachten op de organisatie, die hij had gesticht. Engels speciaal heeft herhaaldelijk verwachtingen gebouwd voor het Engelsche socialisme op verschillende nieuw-opkomende bewegingen en daarbij telkens voorspeld, dat de S. D. F. zou ten onder gaan, terwijl zij is blijven bestaan en bloeit. Per slot van rekening is dus de tactiek van Hyndman voor de Engelsche toestanden de beste gebleken, wat ook niet te verwonderen is, waar Hyndman een echte Brit is.

Boris zegt: „Dat het socialisme nu vorderingen maakt in Engeland, dat vroeger, eerst de I. L. P. (Onafhankelijke Arbeiders Partij), daarna het Comité voor Arbeidersvertegenwoordiging, eindelijk een werkelijke Arbeiderspartij opgericht zijn, dat is alles het gevolg van de onvermoeide, principiële propaganda der S. D. F. En daarom moet de S. D. F. ook voorlooppig bij haar isolement blijven. Want, sloot zij zich bij de Arbeiderspartij aan, dan zouden haar leden geen socialistische politiek in het Parlement kunnen voeren, daar zij tot een Partij zouden behooren, die het socialistisch program nog niet heeft aanvaard.

Met den voortgang van het socialisme in Engeland mag de S. D. F. tevreden zijn, doch, zoolang de Arbeiderspartij nog geen beslist socialistische partij is, moet zij geïsoleerd blijven.”

v. R.

De Prijs van den Cullinan.

Op 18 Aug. 1834 schreef Darwin in zijn Dagboek (over zijn Reis om de wereld met de *Beagle*):

Het Chileensche Gouvernement, of liever de oude Spaansche wet moedigt op allerlei wijzen het zoeken naar mijnen aan. De ontdekker mag tegen betaling van 5 shillings (f 3.—), eene mijn ontginnen op welken grond ook, en mag haar twintig dagen lang zelfs in den tuin van een ander beproeven, voordat hij die som betaalt. Men weet thans dat de Chileensche manier van mijnontginning de goedkoopste is. — — — Het is zeer zonderling, dat in een land waar de mijnontginning vele jaren lang op uitgebreide schaal gedreven wordt, een zekere eenvoudige technische bewerking nooit ontdekt is geworden. — — — Zelfs nu nog wordt uit sommige kopermijnen het water verwijderd door mannen, die het in ledere zakken door de schacht naar boven brengen! De arbeiders werken zeer hard. Er wordt hun weinig tijd voor hun maaltijden

te bevorderen, wat staat en kapitaal machtig schijnt te maken: leger, vloot, koloniën. — Een groot deel van den middenstand leeft bovendien direct van de uitbuiting van arbeiders: de kleinere industrieelen, de boeren met knechts, vele winkeliers. Uitbuiting van de arbeidersklasse, dat voelen zij, hebben zij gemeen met de groote kapitalisten, hoogere belasting voor sociale hervorming zou ook hun bestaan verzwaren, ergo: strijd tegen de arbeiders.

Direct heeft een zeer groot deel der middenklassen dus geen belang bij militarisme en imperialisme, indirect een zeer groot belang. En eveneens een direct belang bij de uitbuiting van arbeiders.

Ligt het dus zoo met dat gedeelte der middenklassen, dat groter vóór- dan nadeel van het kapitalisme heeft, anders staat het met dat gedeelte, dat nadert aan het proletariaat. De kleine boer, de kleine pachter, de kleine winkelier, de lage beampte met gering inkomen, zij hangen ook wel van het kapitaal af, maar zij worden er door verpletterd. Crediet hebben zij niet, daarentegen is het proletariaat hun verwant, en moeten zij dikwijls van het proletariaat, als hun klanter, leven. Dat deel is dus tegen imperialisme en militarisme, en, zij het dan ook dikwijls niet zó vurig als de arbeidersklasse, vóór sociale hervorming.

En naarmate de ontwikkeling der techniek het proletariaat vergroot, het gevaar toeneemt voor de arme middenklasse om zelf proletarisch te worden, en de druk van het kapitaal en den staat groter wordt, naar die mate verandert ook het denken van dit gedeelte der middenklasse en worden de leden van dit gedeelte in hun willen meer en meer tegen het kapitaal.

gegend. [Het geheele jaar door werken zij van zon-opgang tot zon-ondergang.] Zij worden betaald met f 12.— en hebben bovendien den kost, die bij het ontbijt uit zestien vijgen en twee kleine broodjes, bij het middagmaal uit gekookte boonen, en bij het avondeten uit kliekjes geroosterde tarwekorrels bestaat. Vleesch proeven zij bijna nooit; en van de 144 gulden 's jaars moeten zij zich kleeden en hun gezin onderhouden. De arbeiders, die in de mijnen zelve werken, hebben f 15.— 's maands en ontvangen een kleine portie *chargui*. Maar deze mannen komen slechts eens in de veertien dagen of drie weken uit hunne zwarte onderaardsche verblijven.

Meer vertelt Darwin over de arbeidsvoorwaarden in de kopermijnen van Chili in zijn tijd niet. Als eerzaam wetenschappelijk bourgeois met een naïef geloof, nog door geen Communistenbond of Internationale besprongen, dat de wereld goed is, zooals zij is, doet hij niet eens sentimenteel. Op 13 September daaropvolgende beschrijft hij een bezoek aan de goudmijnen van Yaquill, onder bestuur van een Amerikaan, Nixon, in het Zuidwesten van Chili. Blijkbaar is de graad van uitbuiting der arbeiders evenredig aan de prijzen van het door hen gedolven metaal. Men oordeele: —

— Toen wij aan de mijn kwamen, stond ik getroffen over het bleeke uiterlijk van vele arbeiders. Op mijne vraag aan Nixon hoe hunne leefwijze was, vertelde hij mij het volgende: De mijn is 450 voeten diep, en elk arbeider draagt omstreeks 200 Eng. ponden (90 K.G.) gewicht aan steenen naar boven. Met dezen last moeten zij tegen boomstammen opklimmen, welke in eene zigzaglijn in de schacht staan, en waarin kruislings keepen zijn gehakt. Zelfs baardelooze jongelieden, 18 en 20 jaren oud en met weinig ontwikkelde spieren (ik kon dit zien, daar zij slechts een broek aan het naakte lichaam hadden), klimmen met dezen zwaren last uit ongeveer dezelfde diepte. Een sterk man, die aan dit werk niet gewoon is, baadt reeds in zijn zweet als hij niet meer dan zijn eigen lichaam naar boven behoef te dragen. Bij dezen zeer harden arbeid leven zij geheel van gekookte boonen en brood. Liever zouden zij alleen brood eten; maar wijl hij meester in de waan is, dat zij van brood alleen zoo hard niet kunnen werken, behandelen zij hen als paarden en laten hen boonen eten. Het loon is hier iets hooger dan in de [naburige goud]mijnen van Jajuel, n.l. f 14.40 tot f 16.30 per maand. Zij verlaten de mijnen slechts eenmaal in de drie weken, en blijven dan twee dagen bij hun gezin. — — — Al lijkt (!) de bovengenoemde behandeling van de mijnwerkers ook slecht — — — de toestand der veldarbeiders is veel slechter.

Tot zoover de naïeve bioloog Darwin. Voegen wij aan deze brokjes kapitalistische praktijk een paar regels theorie toe, vertaald uit *Das Kapital*, I, pag. 196/7, waar Marx, sprekende over den geëuw-honger naar meer- (onbetaalde) arbeid schrijft: —

Het kapitaal heeft den meer-arbeid niet uitgevonden. Overal waar een deel der maatschappij de productiemiddelen heeft gemonopoliseerd, moet de arbeider, vrij of onvrij, aan zijn voor zijn onderbond noodwendigen arbeidstijd nog een toegift in arbeidstijd toevoegen, om de levensmiddelen voor de eigenaars der productiemiddelen voort te brengen. . . . Een ontzettend karakter krijgt derhalve in de oudheid de meerarbeid, wanneer het er op aankomt de ruilwaarde in haar zelfstandige geld-bekoming te verkrijgen, [m. a. w.] in de productie van goud en zilver.

Geweldadig doodjakkercn is hier de officieele vorm van den meer-arbeid. Toch is dit in de oude wereld uitzondering. Maar zoodra volken, wier productie zich nog bevindt in de minder ontwikkelde vormen van den slavenarbeid, arbeid van hoorigen (als in Darwin's tijd in Chili,

Direct heeft dit gedeelte bij sociale hervorming voor het proletariaat geen belang, wel indirect.

Omdat het hogere deel der middenklasse dus geen direct belang bij den bloei van het groot-kapitaal, het lagere niet bij de sociale hervorming heeft, is het politieke denken der geheele maatschappelijke middenstof eenigszins onzeker, en kan het gebeuren, dat het hogere deel zich soms iets meer naar het arbeidersbelang, het lagere wat meer naar het kapitalistisch belang neigt, een radikale partij b.v. zich wat meer voor het proletariaat, een calvinistisch-democratische partij zich voor het groot-kapitaal interesseert. Dit kan weder omdraaien. Beide worden ook gemakkelijk het werktuig van eerezuchtigen en intriganten.

Helder spiegelt zich hierin de werking der productie- en eigendomsverhoudingen af. De arbeidersklasse, wij behoeven het haast niet te zeggen, heeft noch direct, noch indirect belang bij imperialisme, koloniale politiek en militarisme. Want deze zuigen den arbeider uit en maken zijn organisatie en sociale hervorming moeilijk of onmogelijk. En de oorlog en nationale naijver breken de internationale solidariteit der arbeiders, het groote wapen waarmee zij ten slotte het kapitaal zullen overwinnen, zooals wij verder nog zullen aantonen.

Imperialisme en koloniale politiek zijn de troetelkinderen der groote bourgeoisie, de doodsvijanden van het proletariaat. De middenklasse hangt tusschen liefde en haat, en het grootste deel van haar loopt met de machtigsten mee.

Radikale sociale hervorming is het spook voor de groote bezitters, de springplank naar de macht voor

